

El llenguatge

12/IV/1979

Les dites coses

Es força corrent d'usar el verb «citar» —especialment el seu participi passat— amb el mateix valor que esmentar, mencionar o anomenar, i només els escriptors o publicistes més escrupulosos s'abstenen de dir «els autors citats» o «el citat esdeveniment» en lloc de els autors esmentats i el mencionat esdeveniment. Dit altrament, els autors citats i els autors esmentats (o mencionats) volen dir dues coses diferents: els autors citats són aquells dels quals s'ha fet una citació, és a dir, se n'ha transcrit un text o un fragment, generalment com a suport del que hom afirma, i els autors esmentats són aquells dels quals s'ha dit alguna cosa o que han estat simplement anomenats abans. Un esdeveniment, en canvi, no pot ésser citat, sinó solament esmentat o mencionat. Cal dit també que, anàlogament, s'usa correntment, es pot dir que per part dels mateixos, cita en lloc de citació. Qui sap si algun dia caldrà decidir-se a admetre citar amb el mateix valor que esmentar, i cita amb el mateix valor que citació, davant aquest ús tan general. De moment, però, aquesta equivalència no l'admet ni el Diccionari normatiu ni la Gran Enciclopèdia Catalana.

Es, doncs, amb els participis dels verbs esmentar, mencionar, anomenar, indicar i expressar que resollem aquest cas: els autors esmentats, les ocasions ja mencionades, els polítics abans anomenats, etc. ¿Es lícit, però, de recórrer, en el mateix cas, a les formes del participi passat del verb dir, col·locades abans del nom: els dits autors, la dita publicació, els dits esdeveniments?

No és possible de deduir-ho de l'article «dir» del Diccionari Fabra ni tampoc del que hi dedica la Gran Enciclopèdia, amb nombrosíssims casos d'aplicació, i a cap d'aquestes dues obres no figura entrada la forma dit com a adjectiu, i no és gens estrany, per tant, que molts semblin evitar també aquest ús. Cal, tanmateix, considerar-lo lícit, vist que les autoritats hi recorren habitualment, sempre, però, sense prescindir de l'article definit. El mateix Fabra, a la conversa núm. 85 el recomana explícitament en tractar de l'ús incorrecte de «el mateix» i a la Gramàtica del 1956 en trobem diversos exemples: S'accentuen els mots plans que no acaben en cap de les dites terminacions. Citem, encara, un exemple ben significatiu, el contingut a la «Declaració sobre la unitat de la llengua catalana», subscripta recentment per l'Institut d'Estudis Catalans i àmpliament difosa: ...nom no troba cap dada o cap element de judici que permeti de parlar de civelles en la dita unitat lingüística. Sembla evident, doncs, que nem d'admetre la correcció del dit ús.

Abert Jane